

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 1 (695)
2023

OASTE MOLDOVEI

PUBlicație EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

TRANSPORTOARE BLINDATE „PIRANHA” – ÎN DOTAREA ARMATEI NAȚIONALE

Primele trei blindate din lotul celor 19 transportoare de tip „Piranha-3 H”, oferite de Guvernul Republicii Federale Germania, au ajuns în gestiunea Armatei Naționale.

S N E R E C U

■ VIAȚA MILITARĂ

4

PAS CU PAS PRIN INSTRUIRE

Retrospectiva activităților și pregătirii unităților Armatei Naționale în anul 2022

7

TRANSPORTOARE BLINDATE „PIRANHA” - ÎN DOTAREA ARMATEI NAȚIONALE

Primele trei blindate din lotul celor 19 transportoare de tip „Piranha-3 H”, oferite de Guvernul Republicii Federale Germania, au ajuns în gestiunea Armatei Naționale.

8

SOLDAȚII REVIN ACASĂ

500 de soldați încorporați, acum un an, în serviciu militar în termen în unitățile militare ale garnizoanelor Bălți, Cahul și Chișinău, au fost petrecuți la baștină în cadrul unor ceremonii militar-protocolare.

20

OSTAȘII SE REGĂȘESC PRIN TRADIȚII DE SĂRBĂTORI

În contextul sărbătorilor de iarnă, în Tabăra Militară 142 s-a desfășurat un program cultural artistic și tradițional

■ COOPERARE

9

INSTRUIRE MULTILATERALĂ PENTRU PACIFICATORII MILITARI

Comitetului Internațional al Crucii Roșii (CICR) a demonstrat și în acest an disponibilitatea de a pregăti militarii Armatei Naționale în domeniul dreptului internațional umanitar.

10

PACIFICATORII MOLDOVENI: 18 MANDATE ÎN KFOR

La mijlocul lunii ianuarie, un nou contingent al Armatei Naționale, al 18-lea la număr, a fost detașat în Kosovo pentru a executa misiuni de securitate și pază a obiectivelor militare, efectuând patrulări în aria de responsabilitate.

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Vladislav BACIU,
tel. 022-252-252

Echipa redacțională:

plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE
oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent major Ludmila SOLOMON
locotenent major Mihail ȘAMBRA
locotenent Andrei GHERVAS
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ CARITATE

12

EFORTUL COMUN SALVEAZĂ VIEȚI

În contextul sărbătorilor de iarnă, circa 400 de militari și angajații civili ai Armatei Naționale au ales să facă un gest frumos și să doneze sânge pentru a salva vieți.

■ EVENIMENT

16

STRUCTURA DE APĂRARE NU TOLEREAZĂ CORUPȚIA

La Ministerul Apărării s-a desfășurat o ședință în cadrul proiectului „Vulnerabilitățile și riscurile de corupție din sistemul apărării în contextul racordării Republicii Moldova la statutul de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană”.

18

„A-I PĂSTRA MEMORIA VIE ESTE O DATORIE NAȚIONALĂ”

Institutul de Istorie al USM în parteneriat cu Agenția pentru Știință și Memorie Militară au organizat Sesiunea științifică consacrată comemorării profesorului universitar, doctorului habilitat în științe istorice, primul Președinte al Parlamentului Republicii Moldova, primul președinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, Alexandru Moșanu.

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

22

AMINTIRI DE CRĂCIUN

Despre familie, casă și colind!

24

ÎN OSPETE LA CRĂCIUNI

Zilele scurte de decembrie sunt lungi așteptări, iar nopțile – un lanț de vise, în care Crăciunul este momentul cheie. Copiii sunt nerăbdători să vadă cadourile mult dorite, tinerii - să se bucure de puțină vacanță, iar bătrânii speră neobosit la o nouă revedere cu cei dragi. Crăciun adună...

Am adunat și noi, lângă un șemineu imaginar, pe Crăciunii armatei, doi dintre care se află în Regimentul Rachete Antiaeriene.

Secția rețele socializare:

locotenent major Gheorghe GURĂU
locotenent major Irina ȚURCAN
locotenent Igor ROȘCOVAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEA MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerile la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

Tipar SRL “Foxtrot”,
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: (373-22) 49-39-36
e-mail: foxtrotmd@gmail.com,
www.tipografia.md

PAS CU PAS PRIN INSTRUIRE

RETROSPECTIVA ACTIVITĂȚILOR
ȘI PREGĂTIRII UNITĂȚILOR
ARMATEI NAȚIONALE ÎN ANUL

2022

Anul 2022 a fost un an productiv pentru unitățile Armatei Naționale, în care s-a demonstrat un nivel înalt de pregătire, coordonare și participare la exerciții militare, schimb de experiență și organizarea calitativă a pregătirii de luptă a unităților militare.

Militarii unităților au participat la o serie de cursuri de instruire, exerciții cu specific diferit, printre care exercițiul multinațional „Scutul de Foc” cu implicarea artileriștilor Armatei Naționale, la care au participat instructori militari din România și SUA. De asemenea, în cadrul centrelor de instruire ale Armatei Naționale au avut loc antrenamente cu participarea rezerviștilor. Antrenamentele au avut ca specific studierea regulamentelor militare, acordarea primului ajutor și antrenarea în acțiuni practice de mânăuire a armamentului și tehnicii din dotarea Armatei Naționale.

În contextul evenimentelor, comandantul Brigăzii 1 Infanterie Motorizată „Moldova”, colonel Ion Ojog afirmă că efortul a fost unul meritat: „Pe lângă activitățile zilnice ce implică perfecționarea continuă a militarilor și sporirea nivelului pregătirii de luptă a unității, doresc să menționez că suntem onorați să participăm la exerciții militare alături de partenerii externi. Activitățile date au ca obiectiv primordial testarea interoperabilității militarilor din toate genurile de arme, instruirea efectivului militar în contextul profesionalizării instituției de apărare. Ce ține de prestația rezerviștilor în cadrul pregătirii, antrenamentele au decurs cu succes și-au reamintit elementele instrucției de front, procedeele necesare pentru îndeplinirea comenzilor eficient și totodată, au efectuat trageri din pistolul-mitralieră AKM, unde au demonstrat rezultate înalte. În concluzie, este de notat faptul că pe parcursul anului au fost înregistrate rezultate bune la procesul de instruire și pregătire de luptă și o colaborare eficientă cu partenerii internaționali.

De asemenea, pentru Brigada 2 Infanterie Motorizată «Ștefan cel Mare» și Brigada 3 Infanterie Motorizată „Dacia” anul 2022 a fost unul productiv din punct de vedere al procesului de instrucție și activitățile practice desfășurate în unități și în poligon cu participarea militarilor Armatei Naționale.

„Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare” a asigurat desfășurarea exercițiilor de mobilizare cu implicarea rezerviștilor, totodată, efectivul a participat la exercițiul multinațional „Scutul de Foc” unde accentul a fost pus pe închegarea unităților și subunităților de artilerie și exercițiul multinațional „Noble Partner 2022” din Georgia, iar scopul exercițiului este sporirea capabilităților și creșterea interoperabilității la nivel tactic între armatele țărilor partener. Pentru următorul an ne propunem

să sporim nivelul individual al pregătirii de luptă, desfășurarea ședințelor teoretice și practice pe specialități, organizarea ședințelor colective în cadrul grupei, plutonului și a companiei și vom participa la exercițiile multinaționale din țară cât și peste hotare. Vom desfășura trageri din pistol cu implicarea militarilor prin contract ai brigăzii”, a declarat șeful Secției operații și instruire a Brigăzii „Ștefan cel Mare”, locțiitor șef stat major maior Victor Timofeev.

„În anul 2022 ne-am concentrat pe mai multe activități care sporesc capacitatea de luptă, prin elemente definitorii precum însușirea și mărirea corectă a armamentului, tehnicii și mijloacelor materiale din dotarea brigăzii, dezvoltarea, formarea deprinderilor individuale și colective în cadrul subunităților brigăzii. Am acordat destulă atenție și la imperative precum consolidarea și profesionalizarea graduală a forțelor, asigurarea protecției informațiilor și a protecției forțelor la cel mai înalt nivel, acordarea suportului necesar autorităților locale la gestionarea situațiilor de criză, sporirea nivelului disciplinei militare și a patriotismului în rândul efectivului de militari”, a comunicat comandantul Brigăzii de Infanterie Motorizată „Dacia” colonel Nicolae Caisin.

Pe lângă activitățile de instruire și procesele de pregătire continuă din cadrul Armatei Naționale, militarii Batalionului Geniu „Codru”, pe parcursul anului 2022, au efectuat misiuni de deminare pe tot teritoriul Republicii Moldova.

„De la începutul anului 2022 echipele de genii au executat 179 misiuni de deminare în urma cărora au nimicit 668 obiecte explozive de diferite tipuri și 14 705 de cartușe, continuând să asigure securitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova. De asemenea, echipele mobile de genii ale Brigăzilor Infanterie Motorizată „Moldova”, „Dacia” și Batalionului Geniu „Codru” au organizat ședințe de informare, pe parcursul anului, în școli, gimnazii, licee și tabere de odihnă din mun. Bălți și localități ale raioanelor Fălești, Singerei, Strășeni, Ialoveni, Criuleni și Cahul. Aceste ședințe fac parte din cadrul Campaniei de informare și sensibilizare a populației privind pericolul munițiilor neexplodate în Republica Moldova cu genericul «Un pas greșit te poate costa viața!», susține comandantul Batalionului Geniu „Codru”, colonel Gheorghe Racu.

Anul 2022 a fost productiv și pentru pacificatorii Batalionului 22 Menținere a Păcii din cadrul Regimentului Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrică”, care au acordat suport la amenajarea Centrului de plasament pentru refugiați, deschis de autoritățile publice centrale la Manejul de atletism din municipiul Chișinău. Anul acesta un grup de pacificatori au fost detașați în misiunea de menținere a păcii din Republica Liban - o misiune nouă pentru militari.

„Desigur că anul acesta am desfășurat antrenarea și menținerea pregătirii forțelor cu capacitate permanentă de intervenție pentru executarea sarcinilor și misiunilor stipulate în planurile de activitate ale unității. Însușirea procedurilor standard de operare (acțiune) de către militarii unității la nivel grupă, pluton și companie. Un eveniment în premieră al acestui an a fost detașarea militarilor în operația de menținere a păcii din Republica Liban - Forța Interimară a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL). Cu acest prilej, în Tabăra Militară 142 a fost organizată o ceremonie oficială, unde au fost detașați 4 militari în misiune. Decizia de participare a militarilor a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova, iar inițiativa de detașare a militarilor Armatei Naționale vine în sprijinul obiectivului de intensificare a contribuției la asigurarea păcii prin participarea în cadrul misiunilor internaționale. Totodată, în anul 2023 un contingent de militari mai numeros urmează să fie detașat în Republica Liban”, a afirmat comandantul Batalionul 22 Menținere a Păcii „Căști Albastre” locotenent-colonel Ruslan Varivanov.

De menționat că anterior pacificatorii din Batalionul 22 Menținere a Păcii au participat în misiuni sub egida ONU în Liberia, Coasta de Fildeș, Sudan, Sudanul de Sud, în calitate de observatori militari și în operațiunea post-conflict de restabilire a Irakului, sau în misiunea de menținere a păcii KFOR din Kosovo.

Pe parcursul ultimului an militarii Gărzii de Onoare au asigurat activitățile protocolare de stat, ceremoniile de acreditare a diplomaților străini și înmânare a distincțiilor de stat. Compania Gărzii de Onoare este subunitatea de elită a Armatei Naționale care face parte din Regimentul Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrică”. Anual militarii din compania gărzii participă la circa 250 de ceremonii. Anul trecut Garda de Onoare a participat la parada militară de la București organizată cu prilejul Zilei Naționale a României, dar au asigurat protocolar și vizitele partenerilor externi, precum vizita ministrului Apărării al Republicii Federale Germania și a ministrului Apărării al României în Republica Moldova.

Așadar, la sfârșit de an unitățile Armatei Naționale au acumulat reușite pronunțate la multe capitole, acestea fiind, întărirea capacității operaționale, intensificarea relațiilor cu partenerii externi prin participarea în comun la exerciții și cursuri de perfecționare, extinderea posibilităților în vederea participării militarilor în misiuni de menținere a păcii și sprijinul oferit societății civile pe tot parcursul anului.

Locotenent Andrei GHERVAS

TRANSPORTOARE BLINDATE „PIRANHA” - ÎN DOTAREA ARMATEI NAȚIONALE

Primele trei blindate din lotul celor 19 transportoare de tip „Piranha-3 H”, oferite de Guvernul Republicii Federale Germania, au ajuns în gestiunea Armatei Naționale. Donația vine în baza Aranjamentului semnat cu partea germană și ca urmare a vizitei oficiale a ministrului Apărării german Christine Lambrecht la Chișinău. Transportoarele au fost repartizate Batalionului 22 Menținere a Păcii „Căști albastre” și sunt destinate instruirii efectivului care urmează a fi detașat în misiuni internaționale de menținere a păcii, dar și pentru îndeplinirea misiunilor pe teritoriul național. La ceremonia de recepționare organizată în Tabăra militară 142 au fost prezenți ministrul Apărării Anatolie Nosatii, Însărcinatul cu afaceri al Ambasadei Republicii Federale Germania în Republica Moldova Ullrich Kinne, viceprim-ministrul, ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene Nicu Popescu, precum și atașați militari acreditați în țara noastră.

Ministrul Nosatii a declarat că lotul de tehnică va înlocui vehiculele vechi din dotarea Armatei Naționale cu altele noi. „Avem obiectivul de a implementa standarde occidentale, de a trece de la echipamentele sovietice la cele utilizate în țările occidentale. Este o donație, au fost aduse până la locul destinației. Ele sunt mult mai noi decât cele pe care le avem în Armata Națională. Transportoarele blindate au fost produse acum 20 de ani, însă înainte de a fi livrate, toate au trecut prin deservire capitală și vin cu termen de garanție. Transportoarele blindate vor permite instruirea calitativă a militarilor. Pe acestea vor fi instalate mitraliere. Ele sunt primele echipamente cu care se dotează Armata Națională și ne propunem să avem și mai multe”. Șeful de la apărare a mai menționat că, această acțiune este un exemplu elocvent al cooperării eficiente dintre instituțiile de apărare ale Republicii Moldova și Republicii Federale Germania, în contextul realizării obiectivului de modernizare și consolidare a capacităților de apărare ale Armatei Naționale.

La rândul său, Ullrich Kinne a specificat că cooperarea germano-moldovenească în domeniul apărării a atins un nivel calitativ nou. „Această livrare, ca parte a Inițiativei de modernizare a Armatei Naționale, cu sprijinul Guvernului Federal German, îmbunătățește capacitatea de apărare a Republicii Moldova și capacitățile acesteia de a participa la misiunile internaționale

de menținere a păcii. Această participare este foarte apreciată la nivel internațional”, a afirmat Însărcinatul cu afaceri al Ambasadei Republicii Federale Germania în Republica Moldova.

În context, viceprim-ministrul Nicu Popescu a reiterat importanța modernizării Armatei Naționale în vederea asigurării securității teritoriului național. Oficialul a menționat că: „Avem mai multe proiecte prin care mizăm pe fortificarea capacității de apărare a statului, inclusiv prin prisma Inițiativei Europene pentru Pace. Avem parteneriate bilaterale excelente în acest domeniu cu România, Statele Unite ale Americii, Germania, Franța și Lituania. Procesul de modernizare a capacităților noastre de securitate și apărare a demarat din primele zile ale guvernului actual. El continuă și o facem împreună cu partenerii noștri. Aceste echipamente sunt o investiție în fortificarea țării. De asemenea, pentru noi este foarte important ca Republica Moldova să contribuie la pacea și securitatea regională și globală, întrucât suntem nu doar consumatori de securitate, dar și furnizori”, a specificat viceprim-ministrul Nicu Popescu.

Transportoarele livrate Republicii Moldova nu au arme în dotare, însă acestea pot fi instalate. Armata Națională urmează să detașeze un grup de militari în Germania pentru a fi instruiți în domeniul întrebuințării și mănuirii mașinilor blindate, spune locotenentul major Eugeniu Gamureac, primul ofițer moldovean care a trecut un curs inițial de conducere și mentenanță în acest sens. „Unitățile de tehnică sunt ușor de condus. Echipajul este constituit din 2 membri și zece infanteriști. Blindatele pot dezvolta o viteză maximă de 100 de km/oră, iar masa totală e de 14 tone. Ele au o protecție bună împotriva schijelor, gloanțelor și armelor de nimicire în masă. Acest model poate fi utilizat ca punct mobil de comandă, ca autosanitară pe câmpul de luptă și ca mașină de luptă de infanterie. Scopul principal este transportarea efectivului și asigurarea manevrei de foc a infanteriștilor în timpul îndeplinirii misiunilor”, menționează Eugen Gamureac.

De notat că celelalte transportoare blindate „Piranha-3 H” vor fi livrate pe parcursul anului curent.

Colaborarea moldo-germană în domeniul militar a demarat în martie 2003, odată cu semnarea Acordului interministrial de colaborare în domeniul apărării.

Steluța MOSCALCIUC

SOLDAȚII REVIN ACASĂ

- Fiecare început are și un sfârșit. Din moși strămoși a fost, este și va fi o onoare pentru fiecare tânăr să-și îndeplinească datoria constituțională față de țară și neam. La finalizarea stagiului militar obligatoriu flăcăii revin mândri pe meleagurile natale.

500 de soldați încorporați, acum un an, în serviciu militar în termen în unitățile militare ale garnizoanelor Bălți, Cahul și Chișinău, au fost petrecuți la baștină în cadrul unor ceremonii militar-protocolare. Au raportat misiune îndeplinită și 50 de ostași care au învățat lecția armatei de la cei mai buni superiori ai Regimentului Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrică”.

Prezent la eveniment, comandantul regimentului colonelul Dumitru Sili a felicitat proaspeții militari în rezervă cu ocazia încheierii cu succes a anului de cătănie. „În armată, tinerii au trecut o instruire complexă, atât teoretică, cât și practică. În procesul de pregătire, prioritară a fost însușirea procedurilor tactice de acțiune în vederea sporirii graduale a capacității de luptă, precum și menținerea unui climat moral-psihologic în subunități. Sunt sigur că acești tineri își vor găsi locul în societate, demonstrând în continuare patriotism și demnitate”, a menționat colonelul Dumitru Sili.

În același timp, soldații care s-au remarcat printr-o conduită exemplară și au demonstrat rezultate bune la însușirea artei militare, au fost menționați cu diplome de onoare, certificate de apreciere, scrisori de mulțumire, dar au fost avansați și în următorul grad militar. „În aceste 12 luni de serviciu, unitatea militară mi-a devenit o a doua casă. Aici am adunat cele mai frumoase amintiri și am legat cele mai strânse prietenii. Am aflat ce înseamnă disciplina militară, responsabilitatea și, desigur, camaraderia. A fost un an plin de activități, emoții și momente de nedescris. Mă bucur că în acest moment solemn, îi am alături de mine pe părinți, cei care mi-au dat viață, m-au mângâiat de mic și continuă să-mi vegheze drumul în viață”, ne spune soldatul clasa II Maximilian Ahanov.

„Atât eu, cât și camarazii mei, ne-am acomodat ușor rigorilor militare. Am deprins pasul militar și am învățat elementele și procedeele tactice la Centrul de Instruire al Armatei Naționale. În viitorul apropiat, planific să mă reîntorc în serviciu, dar de această dată în calitate de militar prin contract”, a menționat soldatul clasa II Daniel Matrosu.

În același context, soldatul clasa I Cristian Ceaicovschii ne-a destăinuit despre cum e să activezi în calitate de bucătar în cantina ostășească, mediu în care a căpătat abilități practice necesare și pentru viața civilă. „Respectarea temperaturii de preparare a bucatelor, stabilirea cantităților necesare

“

În aceste 12 luni de serviciu, unitatea militară mi-a devenit o a doua casă. Aici am adunat cele mai frumoase amintiri și am legat cele mai strânse prietenii.

”

a produselor, verificarea termenului de valabilitate, precum și estimarea meniului zilnic, sunt regulile de aur ale bucătarului în armată. Un alt aspect interesant pe care l-am remarcat, a fost pregătirea hranei în condiții de campanie. Pe lângă toate cele menționate, executam trageri de luptă, participam la activități sportive și aplicativ-militare. Sunt mândru de experiența acumulată, deoarece acesta m-a făcut mai curajos și încrezut în forțele proprii”, conchide soldatul clasa I Cristian Ceaicovschii.

La ceremonie au fost prezenți părinții, rudele și prietenii ostașilor petrecuți la baștină. Copleșiți de emoții, aceștia abia așteaptă să-și strângă la piept feciorii. „Alături de el, scumpul fecioraș, am trăit cele mai frumoase emoții. Ne mândrim că băiatul nostru a făcut față tuturor provocărilor și s-a prezentat în timpul serviciului militar ca fiind o persoană disciplinată și responsabilă. Îl așteptăm cu drag acasă, unde vom depăna împreună firul amintirilor trăite în acest an”, ne-a spus cu lacrimi în ochi Maria Jomiru, mama unuia dintre militarii în termen.

Nerăbdător să-și revadă copilul a fost și Alexandru Cojocari. Acesta ne-a spus cu încredere că: „Armata este o adevărată școală a bărbăției. Mă bucur enorm că fiul meu a trecut-o cu onoare și demnitate. Țin să mulțumesc conducerii Armatei Naționale, ofițerilor și sergenților, pentru faptul că l-au ghidat, i-au oferit susținere și cunoștințe utile”.

Durata serviciului militar în termen este de 12 luni, timp în care ostașii sunt instruiți pentru apărarea Patriei.

Locotenent Andrei GHERVAS

INSTRUIRE MULTILATERALĂ PENTRU PACIFICATORII MILITARI

Comitetului Internațional al Crucii Roșii (CICR) a demonstrat și în acest an disponibilitatea de a pregăti militarii Armatei Naționale în domeniul dreptului internațional umanitar.

Acest curs s-a desfășurat în conformitate cu regulile de activitate într-o operație internațională, iar scopul a fost de a antrena și evalua personalul care urmează să participe la misiuni de pacificare. Timp de două zile, participanții la instruire au exersat tehnici și procedee de acordare a primului ajutor, fiind ghidați de către reprezentanții CICR. Totodată, pacificatorii au luat cunoștință de prevederile mandatului ONU din misiunile la care urmează a fi detașați (KFOR în Kosovo și UNIFIL în Liban).

Prezent la deschiderea cursului, comandantul Armatei Naționale general de brigadă Eduard Ohladciuc a specificat că instruirea se desfășoară în fiecare an, iar militarii care urmează să fie detașați au cunoștințe temeinice și sunt pe cât se poate de bine instruiți. *„Efectivul Armatei Naționale este pregătit și a fost apreciat de către Comandamentul Forțelor Întrunite al NATO de la Napoli, Italia, din KFOR. Misiunea UNIFIL prin urmare, este una nouă pentru Armata Națională, iar cei care urmează să fie detașați vor trebui să demonstreze capacități înalte. Știu că sunteți pregătiți, dar insist să va pregătiți și mai mult pentru ca să puteți aplica în practică regulile de angajare și cele ce țin de drepturile omului în această misiune”,* a afirmat Eduard Ohladciuc.

Șefa Delegației CICR pentru Republica Moldova Doris el Doeihy a declarat că dialogul cu Armata Națională și cu forțele de menținere a păcii ale ONU are o semnificație aparte. Acesta reprezintă efortul comun menit să prevină și să diminueze durerea și suferința umană. *„Am o deosebită plăcere să fiu prezentă la acest eveniment care este foarte important atât pentru noi cât și pentru armata Republicii Moldova. Respectarea și asigurarea aplicării cadrului legal este unul dintre cele mai importante aspecte pe care se axează dialogul nostru cu Forțele de Menținere a Păcii. În cadrul ședințelor accentul a fost pus pe acordarea primului ajutor medical și instruirea Forțelor Armate pe segmentul dreptului internațional umanitar, altfel spus legea conflictelor armate”,* a relatat reprezentanta CICR în Republica Moldova.

Caporalul Nicolae Coman își desfășoară activitatea în cadrul Armatei Naționale din iunie 2015. În acest răstimp, militarul a avut oportunitatea de a participa la mai multe misiuni de menținere a păcii. Și în acest an, dânsul va avea grijă de sănătatea membrilor contingentului, întrucât va îndeplini funcția de felcer. *„Astfel de instruiți sunt utile atât pentru militari cât și pentru persoanele civile. Acordarea ajutorului medical este primordială. Indiferent de situație, oamenii trebuie să cunoască cum să acționeze. Sper ca misiunea să se desfășoare fără incidente și să nu existe necesitatea reală de aplicare în practică a celor învățate”,* a menționat militarul.

Sergentul clasa III Dmitrii Berladean din Batalionul 22 Menținere a Păcii, a recunoscut că această instruire a fost una pe cât se poate de utilă. Pacificatorul susține că misiunea la care urmează să fie detașat va contribui în mod substanțial la dezvoltarea carierei. Sergentul a specificat că fiecare militar trebuie să posede o bună pregătire, în special cei care urmează să mențină pacea în misiuni internaționale. *„Am aflat multe lucruri interesante, lucruri care necesită a fi știute de către fiecare dintre noi. Orice cetățean trebuie să aibă aceste cunoștințe, iar în cazul unor situații imprevizibile să poată interveni în ajutor. Anume din considerentul respectiv este bine de știut cum să acționăm și să acordăm primul ajutor medical, tehnici demonstrate pe parcursul acestor zile de către reprezentanții Comitetului Internațional al Crucii Roșii”,* ne spune Dmitrii Berladean.

Protocolul de cooperare dintre Armata Națională și CICR a fost semnat la Chișinău în anul 2016. În contextul celor menționate, cooperarea include activități de instruire cu accent pe informarea personalului militar și civil despre prevederile și normele Dreptului Internațional Umanitar.

Locotenent major Irina ȚURCAN

COOPERARE

PACIFICATORII MOLDOVENI: 18 MANDATE ÎN KFOR

De aproape un deceniu, Republica Moldova contribuie cu militari profesioniști în forțele de menținere a păcii KFOR din Kosovo, pentru a asigura stabilitatea într-o regiune în care continuă să mocnească tensiunile etnice și religioase. În tot acest timp, peste 680 de militari, prin rotație, au stat la straja siguranței și liniștii, îndeplinind cu responsabilitate sarcinile stabilite de Comandamentul Regional Vest.

La mijlocul lunii ianuarie, un nou contingent al Armatei Naționale, al 18-lea la număr, a fost detașat în Kosovo pentru a executa misiuni de securitate și pază a obiectivelor militare, efectuând patrule în aria de responsabilitate.

Potrivit comandantului contingentului maiorul Andrei Cotelevschi acesta este format din 41 de militari profesioniști care alcătuiesc un pluton de infanterie și o grupă EOD. Militarii vor contribui la menținerea păcii din regiune, alături de 3700 de camarazi din 27 de state cooperante. „Pentru această operațiune ne-am pregătit intensiv timp de câteva luni. Ajunși pe teritoriul kosovar, vom desfășura patrule în teritoriu, iar geniiștii militari vor fi responsabili de verificarea ariilor și nimerirea obiectelor explozibile. De asemenea, vom purta discuții cu populația locală pentru a afla cu ce o putem ajuta. Pentru noi este o onoare, dar și o responsabilitate să reprezentăm Armata Națională și Republica Moldova în misiunea din Kosovo”, a spus maiorul Andrei Cotelevschi.

Soldatul clasa II Cristian Vidmichi afirmă că este pregătit sută la sută pentru a-și îndeplini atribuțiile postului: „Am hotărât să mai înscriu încă o reușită în lista mea de realizări. E pentru prima dată când voi merge în KFOR. Sunt pușcaș sanitar și vor avea grijă de sănătatea efectivului (acordarea asistenței medicale de urgență). Am urmat un curs în orașul Hohenfels, unde am discutat cu mai mulți medici și paramedici militari internaționali, care ne-au informat despre situația din Kosovo și cum să acționăm în caz de urgență. Familia mă susține și încurajează în ceea ce fac”.

Tot la prima experiență KFOR este și locotenentul major Eugeniu Gamureac, militar al Armatei Naționale din 2016. Ofițerul susține că a optat pentru acest mandat, deoarece: „Pentru mine misiunea denotă încă un pas îndeplinit în cariera militară. „Lecția” ce-mi va rămâne după, va fi pentru întreaga viață. Știam deja că poți schimba lucruri dacă ești dedicat cauzei, iar acum mi se confirmă. Sunt mândru că plec și gata pentru îndeplinirea misiunii de pacificare. Am trecut toate instruirile teoretice și practice, organizate atât în teritoriul național cât și internațional. Am să-mi testez caracterul departe de familie și de casă. Voi depune tot efortul pentru a reprezenta țara, armata și unitatea militară din care fac parte, la cel mai înalt nivel”.

Și locotenentul major Dimitrie Onofraș va „testa” întâia operațiune de menținere a păcii în Balcanii de Vest. „Aceasta este foarte importantă pentru dezvoltarea Armatei Naționale, pentru a coopera cu alte țări. Pentru mine este o șansă de a acumula experiență pe care ulterior o voi transmite colegilor de acasă. Cu siguranță pacificatorii moldoveni vor manifesta perfecțiune și vor demonstra că dețin pregătirea necesară”.

Locotenentul major Vasile Hantea este parte a Armatei Naționale din 2005. În tot acest timp a ținut pasul în plan profesional și a tins să-și depășească propriile limite. Pentru el, Kosovo nu va fi un țărâm necunoscut, întrucât merge acolo pentru a treia oară: „Scopul principal al participării reprezintă realizarea schimbului de experiență într-un cadru multinațional unde interacționăm zi de zi cu aliații noștri. De asemenea, voi avea posibilitatea să-mi testez cunoștințele teoretice dobândite în anii serviciului militar. Voi fi în funcția de operator radio și voi efectua legături cu eșalonul superior și cu grupa care activează în teren la îndeplinirea misiunilor de patrulare sau de pază a bazei. Există avantaje, însă există, deopotrivă, și provocări. Am certitudinea că voi reveni în Patrie, după șase luni, cu multă experiență, deoarece fiecare misiune are specificul său”.

Chiar dacă se afla la mii de kilometri distanță de Patrie, gândurile militarilor se îndreaptă mereu către cei dragi. Pentru unii, dorul de casă poate fi și mai arzător, în special dacă familia se completează cu un membru nou, iar locotenentul

Oastea Moldovei

27 DE STATE
COOPERANTE

3700 MILITARI

41 DE MILITARI
DIN REPUBLICA
MOLDOVA

major Nicolae Zuza este exemplu elocvent în acest sens. În luna iulie ofițerul va deveni tătic de băiat, și spune el, ambele noutăți au venit în același timp (anunțul soției și cel de detașare în Kosovo). Pacificatorul este unicul militar dintre cei 41 care va fi detașat în KFOR pe un termen de 12 luni, fiindcă va executa funcția de ofițer meteo în Statul Major. „2023 va fi un an plin de realizări atât profesionale, cât și familiale. Acasă mă va aștepta soția și fiica, însă în acest timp va veni pe lume și scumpul nostru băiețel. Datorită mijloacelor de comunicare vom păstra legătura și ne vom susține reciproc. Va fi greu să vezi doar prin internet cum îți cresc copiii, însă... aceasta este soluția compromisului. Eu am ales conștient să fiu militar al Armatei Naționale și să îndeplinesc cu abnegație atribuțiile funcționale”.

Plutonul de genişti va fi condus de către maiorul Ivan Crenguța. Acesta activează în Forțele Armate din anul 2009 și, declară că, posedă cunoștințe temeinice în arma geniu și executarea acțiunilor de cercetare a terenului: „Voi merge în KFOR pentru a doua oară. Cred cu desăvârșire că aceste 6 luni de misiune îmi vor completa bagajul de cunoștințe din domeniul militar. Datorită participării în cel de-al 5-lea contingent KFOR cerințele și mediu de acolo îmi sunt familiare. Sunt sigur că împreună cu militarii din subordine vom îndeplini cu succes toate obiectivele formulate de comandament”.

La ceremonia oficială au participat ministrul Apărării Anatolie Nosatîi, comandantul Armatei Naționale general de brigadă Eduard Ohladciuc, ambasadorii Statelor Unite ale Americii și Italiei în țara noastră, Kent D. Logsdon și, respectiv, Lorenzo Tomassoni, atașatii militari acreditați pentru Republica Moldova.

În cadrul evenimentului, ministrul Nosatîi și-a exprimat încrederea că militarii moldoveni își vor reprezenta

țara cu dedicație în această misiune, așa cum au făcut-o și celelalte contingente moldovenești. Totodată, oficialul a mulțumit partenerilor străini. „Încă o dată mă încredințez că Republica Moldova devine un contribuitor sigur la pacea și securitatea mondială. Țin să mulțumesc partenerilor noștri italieni și americani care ne sprijină logistic în misiunile de menținere a păcii la care participăm, dar și pentru schimbul de experiență care are loc între contingentele statelor noastre. Stimăți militari, vă doresc succes în îndeplinirea misiunii. Solicit respectarea cu strictețe a măsurilor tehnicii securității”, a declarat șeful de la Apărare.

În același context, ambasadorul Italiei la Chișinău E.S. Lorenzo Tomassoni a apreciat prestația militarilor moldoveni din contingentele anterioare KFOR și le-a urat succes pacificatorilor care urmează a fi detașați în misiune. „Contribuția Republicii Moldova la menținerea păcii și securității de la Balcanii de Vest până la Orientul Mijlociu este de o importanță extraordinară la scară globală. Încrederea și admirația cu care lumea liberă privește Republica Moldova se datorează vouă și muncii voastre prețioase. Fiți mândri de cine sunteți și ce veți face pentru țara voastră și pentru întreaga lume”, a menționat ambasadorul Tomassoni.

Contribuția la securitatea internațională este o datorie nobilă și un element esențial pentru construirea viitorului Republicii Moldova, a precizat la rândul său, ambasadorul SUA în țara noastră, E.S. Kent D. Logsdon. „Dumneavoastră, cei 41 de militari care veți pleca în misiune, aveți onoarea să reprezentați armata Moldovei în străinătate. Experiența pe care o veți obține va îmbunătăți capacitatea țării de a-și apăra neutralitatea, în timp ce Moldova se confruntă cu provocări care amenință pacea și stabilitatea în regiune”, a afirmat ambasadorul Logsdon.

Militarii moldoveni vor face parte din Comandamentul Regional Vest (Regional Command-West) și vor fi dislocați în baza militară Camp Villaggio Italia din localitatea Pech, Kosovo. Mandatul contingentului KFOR-18 în Kosovo va dura șase luni.

Misiunea de menținere a păcii KFOR este condusă de Alianța Nord-Atlantică, în conformitate cu Rezoluția 1244 a ONU.

Decizia de detașare a contingentului Armatei Naționale în operația KFOR a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova la 1 noiembrie 2013.

Steluța MOSCALCIUC

COMPONENȚA CONTINGENTULUI MILITAR AL REPUBLICII MOLDOVA

Un pluton
de infanterie ușoară

33 MILITARI

O echipă
de geniu (EOD)

7

MILITARI

Ofițer de stat-major
(meteorolog)

1

OFIȚER

EFORTUL COMUN SALVEAZĂ VIEȚI

În contextul sărbătorilor de iarnă, circa 400 de militari și angajații civili ai Armatei Naționale au ales să facă un gest frumos și să doneze sânge pentru a salva vieți.

Pentru că nevoia de sânge este permanentă, în dimineața zilei de 23 decembrie a anului 2022 mai mulți militari din cadrul Batalionului 22 Menținere a Păcii „Căști albastre”, Regimentului Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrică” și Batalionului Destinație Specială „Fulger” s-au prezentat la punctul de colectare amenajat în Tabăra Militară 142 din capitală. Aceștia au donat voluntar, întrucât conștientizează faptul că uneori un strop de sânge poate face diferența dintre viață și moarte. Astfel de gesturi nobile contribuie la salvarea vieții persoanelor aflate în suferință.

Printre militarii care au ales să facă un act de bunăvoință pe cât de mic, pe atât de însemnat, se regăsește și soldatul clasa III Mihai Aga, care este deja la a doua donare. „Îndeplinesc serviciul militar în termen de 11 luni. Sunt bucuros că Armata Națională organizează astfel de campanii și că am avut posibilitatea să particip și să aduc un aport societății. Dintotdeauna mi-am dorit să donez sânge pentru a-i ajuta pe cei care într-adevăr au nevoie”, a menționat Mihai.

La punctul de transfuzie am întâlnit alți doi militari pe care nu-i unește doar cariera, ci și generozitatea. Valentin Onofraș și Olga Rusu contribuie benevol, cu regularitate, la campania de colectare și donează sânge.

Sergentul clasa III, Valentin Onofraș, îndeplinește serviciul militar în cadrul Batalionul 22 Menținere a Păcii. Militarul a specificat că s-a alăturat cu mare drag la campania de donare pentru că, ne spune el, doar așa poate veni în suportul celor care au nevoie. „Sunt deja la cea de-a șasea

donare. De fiecare dată am făcut-o voluntar, atât în cadrul Armatei Naționale cât și la centrele de colectare civile. Acest gest este binevenit și demonstrează dorința oamenilor de a interveni și de a sprijini comunitatea, întrucât nevoia de sânge este una constantă”, a specificat sergentul Onofraș.

În aceeași ordine de idei, căpitanul Olga Rusu a venit cu un îndemn către întreaga societate, de a se alătura acestei nobile misiunii de a salva vieți printr-o acțiune atât de simplă, dar de o importanță indiscutabilă. „Am peste zece donări dintre care 4 de plasmă și șase de sânge. Îi îndemn pe toți cei apti medical să facă un gest simplu și benefic, atât pentru sănătatea lor, cât și pentru viața celor aflați în momente grele. Este bine ca fiecare din noi să fie conștient și să doneze sânge, mai ales în perioada sărbătorilor de iarnă”, ne-a comunicat ofițerul.

Motivată de exemplul bunicii care a fost o donatoare permanentă, colega noastră Steluța Moscalciuc a ales să-i urmeze calea. „De mic copil mi-am dorit să fiu donator de sânge, însă din cauza unor probleme de sănătate care împiedicau acest fapt, am primit undă verde abia în toamna anului 2021. De atunci, nu ratez nici o campanie organizată de către Ministerul Apărării. O fac de fiecare dată din dorința de a salva vieți”, a menționat funcționara Moscalciuc.

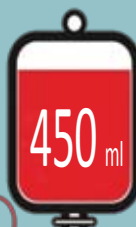
Și de această dată, ministrul Apărării Anatolie Nosatîi nu a rămas indiferent și s-a alăturat campaniei de donare. „Prin exemplu personal, am îndemnat colegii să participe activ la campaniile de donare de acest gen, pentru

2022

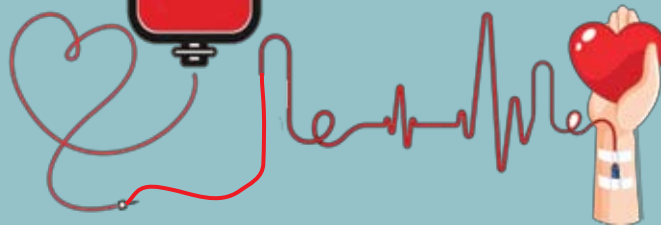
cca 2000

MILITARI ÎN TERMEN
ȘI PRIN CONTRACT,
PRECUM ȘI ANGAJAȚI CIVILI
ai Armatei Naționale au donat
benevol sânge și plasmă
în cadrul campaniilor organizate
în parteneriat cu instituțiile
specializate din țară.

Cantitatea
de sânge
recoltată
la o donare
este de

Din această cantitate
se extrag elementele
care pot salva
viețile a 3 pacienți

ca să contribuim împreună la suplinirea rezervei naționale de sânge. Acest gest, făcut în mod voluntar, a devenit și mai semnificativ în ajunul sărbătorilor de iarnă”, a reiterat șeful de la Apărare.

Potrivit directorului Centrului Național de Transfuzie a Sângelui Silvia Roșca, donarea componentelor sanguine este un act eroic de solidaritate, urmărind drept scop salvarea și îmbunătățirea calității vieții pacienților care suferă de boli ce le pun în pericol existența. „Astfel de evenimente au menirea de a crește gradul de conștientizare a oamenilor. Prin aceste acțiuni, Armata Națională devine nu doar un străjer al cetățeanului de rând, dar și al sistemului de sănătate. Menționez că, militarii sunt un exemplu demn de urmat, deoarece indiferent de dificultățile care au fost pe parcursul anului, armata nu a ezitat să se alăture. Ne-am dori să păstrăm aceeași colaborare frumoasă și în următorii ani”, a specificat Silvia Roșca. Sursa

citată a mulțumit angajaților Armatei Naționale pentru parteneriatul stabil extins de-a lungul anilor.

Campania organizată de Ministerul Apărării în comun cu Centrul Național de Transfuzie a Sângelui are rolul de a sensibiliza opinia publică, și de a-i încuraja pe oameni să doneze sânge. Activitatea de transfuzie sanguină a derulat în garnizoanele Chișinău, Bălți și Cahul. Aceasta a fost organizată în scopul suplinirii rezervei de stat și a instituțiilor medicale ale Armatei Naționale.

De menționat că pe parcursul anului 2022, circa 2000 de militari în termen și prin contract, precum și angajați civili ai Armatei Naționale, au donat benevol sânge și plasmă în cadrul campaniilor organizate în parteneriat cu instituțiile specializate din țară.

Locotenent major Irina ȚURCAN

POȚI DONA SÂNGE DACĂ:

Ai vârsta cuprinsă între 18-60 ani

Dacă ai greutatea corporală minim 50 kg

Să nu prezinți afecțiuni de genul: boli de piele, sechele pulmonare, operație de ulcer, tendință de sângerare anormală, etc.

Valoarea hemoglobinei să nu fie mai joasă de 125g/l pentru femei și de 135 pentru bărbați

Tensiunea arterială: maximă să nu depășească 180 mmHg, iar minimă - 100 mmHg

PLASMA
poate fi congelată și rezistă până la **un an**. Aceasta este folosită de regulă în tratamentele accidentaților și a bolnavilor cu arsuri.

TROMBOCITELE
se pot păstra maxim **5 zile** și sunt de mare ajutor bolnavilor de cancer și leucemie.

CELULELE ROȘII (hematiile)
se pot păstra **35 zile** și se folosesc în special la pacienții din sălile de operații și reanimare.

” A ghida și a face să cânte
în unison un grup mare de
instrumentiști, care sunt foarte
diferiți la fel ca instrumentele lor
muzicale, e cea mai importantă
realizare. Noi demonstrăm că se
poate și prin produsele noastre
semănăm iubire și pace printre
oameni. Noi vrem să fim un
exemplu și pentru alții.”

*Locotenent-colonel Oleg ZATIC,
dirijor*

*Dorința unui militar e ca fiecare
zi să fie în DO major*

FEBRUARIE

Lu	6	13	20	27
Ma	7	14	21	28
Mi	1	8	15	22
Jo	2	9	16	23
Vi	3	10	17	24
Sb	4	11	18	25
Du	5	12	19	26

STRUCTURA DE APĂRARE NU TOLEREAZĂ CORUPȚIA

- Corupția a fost considerată dintotdeauna fiind una dintre cele mai negative fenomene ale societății. Astfel, intoleranța față de actele de corupție a devenit pentru instituția de apărare o prioritate, iar prevenirea și combaterea acțiunilor aferente acesteia a căpătat o importanță majoră.

În acest context, la Ministerul Apărării s-a desfășurat o ședință în cadrul proiectului „Vulnerabilitățile și riscurile de corupție din sistemul apărării în contextul racordării Republicii Moldova la statutul de țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană”. Evenimentul a fost realizat de că-

tre Ministerul Apărării în colaborare cu Centrul Pro Marshall și a avut drept scop promovarea integrității instituționale ale structurii de apărare. La activitate au participat reprezentanții conducerii Ministerului Apărării și a Marelui Stat Major, precum și comandanți ai unităților militare.

Lupta împotriva acestui fenomen, dusă de Ministerul Apărării, este asistată de către NATO, prin intermediul Programului de consolidare a integrității în sectorul de securitate și apărare, misiunea căruia se concentrează pe dezvoltarea de instrumente practice menite să ajute națiunile în consolidarea integrității transparenței și responsabilității și să reducă riscul de corupție.

În cadrul conferinței, experții Centrului Pro Marshall au expus un studiu care reflectă că instituția de apărare este integră, iar corupția nu predomină în Armata Națională. Cercetarea a cuprins mai multe aspecte printre care remarcăm incidentele de integritate specifice domeniului apărării, identificarea și evaluarea vulnerabilității și riscurilor de corupție, stabilirea criteriilor de integritate și gradul de aplicabilitate a politicilor de integritate.

Prezent la eveniment, secretarul de stat în domeniul politicii de apărare, planificării apărării naționale și interoperabilității militare Valeriu Mija a reiterat importanța consolidării integrității în structura militară. Totodată, oficialul a menționat care sunt beneficiile programului NATO de consolidare a integrității în sectorul de securitate și apărare pentru Republica Moldova, cum previne și combate Ministerul Apărării flagelul corupției. „Elementul de integritate și profesionalism instituțional este o parte indispensabilă a dezvoltării democrației. Republica Moldova este pe calea evoluției progresive și sunt bucuroși că avem această onoare și privilegiu. Elementul de corupție trebuie să fie tratat la fel de serios precum și alte amenințări de ordine publică”, a specificat secretarul de stat Valeriu Mija.

În cadrul evenimentului, șeful inspectoratului Militar al Ministerului Apărării colonelul Vitalie Tafune a prezentat aspectele de cooperare în cadrul Programului de consolidare a integrității. Totodată, ofițerul a menționat că structura de apărare aplică principiile transparenței și responsabilității fiind conștientă de importanța și oportunitatea de a acționa în cadrul Programului Building Integrity (BI). „Din toate timpurile a fost și este important ca armata să fie alături de societate, iar societatea la rândul său, aproape de armată. Din această perspectivă, considerăm că apartenența noastră la Programul BI este un mecanism important care contribuie

Referitor la întrebarea privind existența elementelor de corupție doar

9,7% din respondenți au atribuit unui **GRAD ÎNALT AL PROBLEMEI**, iar

75,9% din respondenți au atribuit un **GRAD SCĂZUT AL ACESTEI PROBLEME** în cadrul Ministerului Apărării.

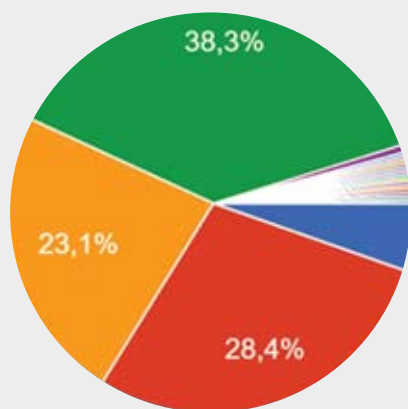
Din cei **334** de respondenți:

38,3% au menționat că măsurile anticorupție în activitatea desfășurată **NU** au produs schimbări

28,4% au menționat că măsurile anticorupție au produs schimbări **SEMNIFICATIVE**

23,1% au menționat că măsurile anticorupție au produs schimbări **NESEMNIFICATIVE**

5,4% au menționat că măsurile anticorupție au produs schimbări **FUNDAMENTALE**

la consolidarea capacității naționale de reziliență a Republicii Moldova. Acest eveniment reprezintă o nouă etapă de colaborare dintre instituția de apărare și societatea civilă pe segmentul de integritate. Prin consolidarea eforturilor comune, cooperare și instruire, prin evaluarea și tratarea riscurilor putem preveni corupția!”, a accentuat colonelul Vitalie Tafune.

Directorul Centrului Pro Marshall, Tatiana Busuncian a reiterat importanța promovării spiritului de integritate menționând că transparența și onestitatea reprezintă cea mai optimă soluție împotriva corupției. „Suntem onorați să conlucrăm din nou cu Ministerul Apărării. Menționez că este o colaborare extraordinar de utilă. Integritatea e o acțiune bazată pe valori și trebuie să fie cunoscută de mic copil. Atât lupta împotriva corupției cât și modul de soluționare a conflictelor de interese reprezintă o prioritate pentru întreaga societate”, a specificat Tatiana Busuncian.

Expertul în domeniul drepturilor omului și integrității Sergiu Ostaf a relatat că scopul cercetării a fost evaluarea integrității și a aspectelor anticorupție ale structurii de apărare. „Noi am avut sarcina de a evalua gradul de integritate și compatibilitate a funcționării Ministerului Apărării la anumite standarde, cerințe și anticorupție. În cadrul acestui proces de autoevaluare am conlucrat cu Inspectoratul Militar, aparatul central al Ministerului Apărării, dar și alte subdiviziuni ale acestor structuri. A existat o receptivitate foarte bună, iar informația a fost colectată de la peste 300 de respondenți din cadrul ministerului”, ne-a comunicat Sergiu Ostaf.

Potrivit inspectorului principal al Secției prevenire a corupției și investigații din cadrul Direcției inspecție generale a Inspectoratului Militar căpitan Mihaela Mârza, Ministerul Apărării este o instituție care pledează pentru principiile transparenței și responsabilității. „Menționez că structura de apărare este o instituție care aplică cu succes dezideratele integrității și conștientizează cât de importantă este conlucrarea și cooperarea cu alte structuri pe aceeași filieră și același domeniu, respectiv participarea în cadrul acestui program este în favoarea și beneficiul instituției pe care o reprezentăm”, a relatat căpitan Mârza.

În aceeași ordine de idei, locotenent-colonelul Alexei Cucu din Brigada Infanterie Motorizată „Moldova” a menționat că a mai participat anterior la asemenea evenimente. „Am asistat la astfel de ședințe organizate de către Armata Națională atât în cadrul ministerului cât și în alte garnizoane din țară. Acestea sunt de o importanță majoră. Mă bucură faptul că subiectul discutat reprezintă o prioritate pentru întreg efectivul instituției. Atât aspectul

integrității cât și celelalte teme discutate astăzi sunt foarte importante, întrucât au menirea de a ne ajuta să depășim anumite nereguli care pot apărea pe parcursul activității”, a menționat ofițerul.

Pe lângă prezentarea practică, angajații instituției de apărare au adresat întrebări exprimându-și opiniile cu privire la tema discutată în cadrul evenimentului.

Colaborarea dintre Ministerul Apărării și Centrul Pro Marshall din Republica Moldova este realizată în baza Acordului semnat în 2005. Acesta include conlucrarea pe mai multe aspecte cu tematică științifică în domeniul asigurării apărării naționale, inclusiv cercetări comune.

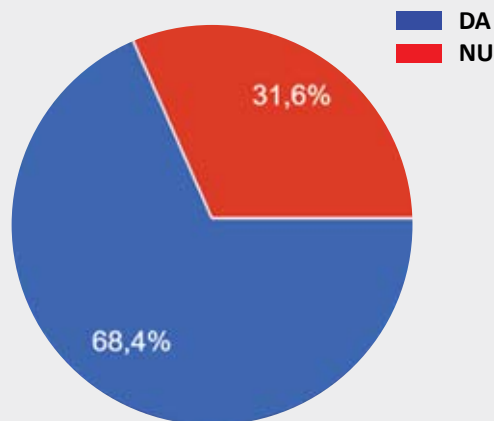
Locotenent major Irina ȚURCAN

La întrebarea „În ce măsură considerați că corupția afectează imaginea instituțiilor publice”

46,7 % din respondenți la această întrebare au menționat că **corupția în mare măsură** afectează imaginea instituției publice.

La întrebarea „Cunoașteți despre procedura de raportare a manifestărilor de corupție” (335 de răspunsuri)

68,4 % din respondenți au declarat că **CUNOSC** despre procedura de raportare a manifestărilor de corupție.

Istoricul Alexandru Moșanu - comemorat la Chișinău

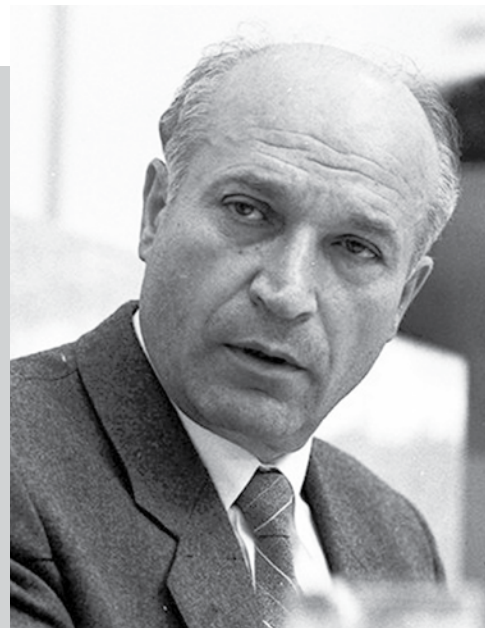
„A-I PĂSTRA MEMORIA VIE ESTE O DATORIE NAȚIONALĂ”

- Institutul de Istorie al USM în parteneriat cu Agenția pentru Știință și Memorie Militară au organizat Sesiunea științifică consacrată comemorării profesorului universitar, doctorului habilitat în științe istorice, primul Președinte al Parlamentului Republicii Moldova, primul președinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, Alexandru Moșanu.

Dezbaterea științifică a întrunit reprezentanți ai Academiei de Științe a Moldovei, Institutului de Istorie al USM, Agenției pentru Știință și Memorie Militară, Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, mediului academic, scriitori, istorici, deputați din primul Parlament, semnatari ai Declarației de Independență a Republicii Moldova. Participanții au adus un omagiu prof. univ. Alexandru Moșanu și au vorbit despre activitatea sa în calitate de istoric, cercetător științific și om politic, contribuția adusă la promovarea adevărului istoric, independenței Republicii Moldova, democrației, drepturilor omului și statului de drept.

În debutul evenimentului, directorul Institutului de Istorie, dr. hab. Gheorghe Cojocaru a rememorat date și evenimente ce evocă personalitatea politicianului Alexandru Moșanu, precizând că rămâne drept o datorie morală și cetățenească a actualei generații de istorici, de intelectuali și oameni simpli, să îndeplinească integral idealul celor care au luptat pentru un stat independent și democratic. „La o distanță de cinci ani de la trecerea în eternitate a profesorului Moșanu, e de datoria noastră să estimăm și să punem în valoare bogata moștenire științifică și spirituală lăsată de marele istoric, profesor și om politic. Este evident faptul că profesorul Moșanu a fost o personalitate polivalentă și complexă, un profund cunoscător al trecutului nostru istoric, un excelent dascăl universitar care a educat generații de istorici și nu în ultimul rând, un talentat organizator și lider de opinie. A fost un om de o rară integritate morală, a crezut în destinul neamului românesc, a luptat pentru unitatea sa, a avut curajul și tăria de caracter de a rosti și de a apăra în cele mai dificile momente ale vieții și activității sale adevărul istoric, invocând temeinice argumente științifice din vasta pregătire academică”, a menționat dr. hab. Gheorghe Cojocaru.

În aceeași ordine de idei, directorul Agenției pentru Știință și Memorie Militară, dr. Vitalie Ciobanu a reiterat în cadrul simpozionului științific despre aportul ilustrului istoric adus Republicii Moldova: „Această personalitate a activat în vremuri de grea cumpănă ale istoriei moldave, fiind obligat să lupte pentru ideile libertății și democrației noastre. Opuându-se cu dârzenie, a dovedit curaj și simț al datoriei demnității naționale. Pentru meritele sale, Alexandru Moșanu va rămâne în amintirea noastră ca un mare om de stat. Cred că integritatea sa este un exemplu de neprețuit, iar ideile sunt și astăzi la fel de elocvente”.

În cadrul evenimentului a luat cuvântul și vicepreședintele Academiei de Științe a Moldovei, dr. hab. Victor Moraru, care a afirmat că Alexandru Moșanu a fost un bun cercetător al trecutului, un excelent profesor universitar, ce a îndrumat tineri în domeniul istoriei: „Alexandru Moșanu este acea personalitate notorie de care ne mândrim. Personalitate complexă și generoasă care poate fi un model real prin dăruirea și spiritul de sacrificiu cu care a slujit societatea de-a lungul unei impresionante cariere profesionale, atât în învățământ cât și în activitatea politică. A-i păstra memoria vie este o datorie națională”.

Regretatul profesor a fost un model de cercetător, un ilustru în domeniile sale de activitate, a specificat, în timpul sesiunii științifice, ex-ministra culturii Monica Babuc, discipolă a lui Alexandru Moșanu. „Om de o rară integritate morală, cu o pregătire academică solidă, cu virtuți extraordinare și un spirit patriotic exemplar, profesorul Alexandru Moșanu poate fi considerat nu doar unul dintre fondatorii tânărului stat Republica Moldova, dar și cofondator al mișcării de eliberare și renaștere națională. Acest om niciodată nu și-a dat aere de guru și nici de mare înaintaș. L-am vizitat cu câteva luni înainte de a pleca la Domnul și l-am văzut același: modest, integru, luptător, curajos și omenos”, a menționat Monica Babuc.

Steluța MOSCALCIUC

Alexandru Moșanu s-a născut la data de 19 iulie 1932 în comuna Braniște, județul Bălți, în prezent raionul Rîșcani. A studiat la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău. Între 1957 și 1976 a lucrat la Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Chișinău. Din 1976 și-a desfășurat activitatea didactică la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova, unde a deținut funcțiile de șef al Catedrei de istorie universală modernă și contemporană (1980-1990) și decan al Facultății de istorie (1989-1990). Între 1989 și 1990 a fost președinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, iar din 1994 - redactor-șef al revistei de istorie și cultură „Destin românesc”. Paralel, a desfășurat o neobosită activitate politică, înscrisă în coordonatele luptei de eliberare națională. A fost unul dintre fon-

datorii Frontului Popular, iar după alegerile din 1990 - președinte al Prezidiului Sovietului Suprem al Republicii Moldova, funcție deținută până în 1993. Alexandru Moșanu a fost cel care a citit în Parlament proiectul Declarației de Independență pe 27 august 1991.

Între 1990 și 2001 a fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova, iar la 3 septembrie 1990 a devenit Președinte al Legislativului. În 1993 a demisionat din parlament, devenind președintele Congresului Intelectualității din Republica Moldova, calitate în care a fost ales deputat. Alexandru Moșanu a fost distins cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Mare Ofițer (2014) și cu Premiul Institutului Cultural Român, pentru promovarea valorilor culturii naționale românești.

S-a stins din viață la 7 decembrie 2017.

OSTAȘII SE REGĂSESC PRIN TRADIȚII DE SĂRBĂTORI

■ În contextul sărbătorilor de iarnă, în Tabăra Militară 142 s-a desfășurat un program cultural artistic și tradițional. Astfel de sărbători reprezintă o experiență unică, cu o semnificație aparte. Această minunată atmosferă este transmisă an de an de către creștini prin colinde și urături, cu scopul de a-i face pe oameni să simtă din plin magia sărbătorilor.

Cuprinși de farmecul acestui minunat anotimp, militarii în termen și prin contract ai Regimentului Stat Major „General de brigadă Nicola Petrică” și ai Batalionul 22 Menținere a Păcii „Căști Albastre” au organizat un spectacol de Crăciun ce a inclus cântece, scenete, colinde și urături.

Cei prezenți la activitate s-au bucurat de un program muzical al Orchestrei Prezidențiale. Conducerea unităților militare din Tabăra 142 a ținut să păstreze tradiția și în final le-a oferit dulciuri artiștilor amatori.

Printre zecile de fețe zâmbitoare, l-am observat pe tânărul Tudor Armaș din satul Taraclia, raionul Căușeni, care nu a ezitat să ne răspundă la întrebări. Puțin cam timid însă plin de entuziasm, militarul ne-a spus: „Alături de camarazii de armă, am participat la acest frumos eveniment. Ne-am pregătit timp de o săptămână. Eram puțin cam emoționați, însă totul a decurs cu brio. Promovarea folclorului național este mereu binevenită”.

Fiind o fire dinamică și foarte comunicabilă, soldatul în termen Alexandru Nazari, originar din satul Fălești Noi, raionul Fălești susține că a reușit deja să lege prietenii cu unii dintre camarazii săi. Acesta ne-a împărtășit că a rămas surprins de prestația colegilor. „Mi-a plăcut enorm acest eve-

niment, ar fi bine ca astfel de activități să fie organizate cât mai des”, a afirmat Alexandru.

În debutul evenimentului eram cam trist, însă după ce au început să evolueze colegii din cadrul regimentului, zâmbetul mi-a revenit pe buze, spune entuziasmat soldatul clasa III Ion Cambur. „Sunt originar de la sudul Moldovei, satul Balabanu, raionul Taraclia, o zonă foarte frumoasă, unde tradițiile se respectă cu sfințenie și se transmit din generație în generație. Am rămas încântat de-a binelea. Cu toate că am donat astăzi sânge și eram puțin cam pasiv, mi-am ridicat depoziția la maxim”, ne-a destăinuit acesta.

Impresionat de eveniment a fost și soldatul Serghei Anghel, care ne-a mărturisit următoarele: „Îndeplinesc serviciul militar în termen în cadrul Batalionul 22 Menținere a Păcii de aproape cinci luni. Sunt mândru că fac parte din structura de apărare și că am posibilitatea de a petrece aceste sărbători alături de camarazi, în marea familie a Armatei Naționale”. În același context, tânărul a transmis urări tradiționale întregului efectiv al instituției militare. „Sfintele Sărbători să vă aducă bucurie în casele dumneavoastră, mult noroc și sănătate, alături de cei dragi”.

Cu acest prilej, colonelul Dumitru Sili comandantul Regimentului Stat Major „General de brigadă Nicola Petrică”

a venit cu un mesaj: „Adresez sincere felicitări și alege urări de bine, vă urez tuturor fericire, realizări frumoase, să fiți disciplinați, iar anul 2023 să fie unul rodnic, plin de sănătate și succese. Odată în viața aveți această frumoasă oportunitate să petreceți alături de camarazii voștri și vă îndemn să vă bucurați de ea. Totodată, țin să menționez că sunt foarte bucuros că participanții au fost capabili să îmbine armonios obligațiunile militare cu pregătirea acestei acțiuni culturale. Astfel, contribuim la promovarea tradițiilor și obiceiurilor populare, precum și la cultivarea în rândul militarilor a spiritului cultural”.

Cei prezenți la eveniment erau adulmecați de mirosul coronițelor de brad, amenajate pe masa de sărbătoare. Ostașii în termen au avut parte de o gustare dulce și au savurat cu plăcere bomboane, biscuiți, sucuri și nu în ultimul rând portocale, fruct nelipsit de pe masa de Revelion și Crăciun. Înainte de a savura din cele pregătite, militarii au rostit rugăciunea „Tatăl Nostru” împreună cu preotul Batalionului 22 Menținere a Păcii. Capelanul Grigore Costin a evocat importanța păstrării valorilor creștine în rândul tinerei generații. „Întreaga noastră viață este o căutare a lui Hristos și un drum spre el, iar Postul Crăciunului ne demonstrează încă odată că anume aceasta este menirea. Steaua credinței ne conduce și ne ajută să trecem peste toate. Cele mai mi-

nunate cântări și colinde prin care-l slăvim pe Mântuitor ne vin din străbuni. Precum magii, de-a lungul anilor, militarii i-au adus lui Hristos daruri, pe lângă faptul că au stat la straja țării, aceștia i-au ajutat pe oameni aflați în dificultate. Acum, în preajma clipelor de bucurie și de lumină, bunătatea sufletească, în mod normal, trebuie să crească. Nu în zădar zice colindul «Acum te las, fii sănătos și vesel de Crăciun. / Dar nu uita, când ești voios, creștine să fii bun!», ne-a mărturisit preotul Grigore Costin.

Menirea acestor activități este de a promova educația spirituală și nu în ultimul rând de ai face pe ostași să se simtă cât mai aproape de casă.

Locotenent major Irina ȚURCAN

AMINTIRI DE CRĂCIUN

Despre familie, casă și colind!

■ Sărbătoarea Crăciunului este așteptată în fiecare an de către mici și mari cu multă nerăbdare. Magia Nașterii Domnului ne face să trăim cele mai frumoase emoții alături de ființele dragi și să le împărtășim din amintiri. Pentru toate generațiile, evenimentul respectiv a fost și va rămâne o sărbătoare a iubirii, a bucuriei. Și pentru că sub ținuta rigidă de camuflaj se ascunde un suflet frumos, un suflet de copil care păstrează memorii adunate din vreme de colind, am decis să depănăm povestea Crăciunului de odinioară cu soldați în termen ai Armatei Naționale și studenți ai Academiei Militare „Alexandru cel Bun”.

Primii doritori de a-și deschide sufletele pentru cititorii noștri au fost ostașii ce-și îndeplinesc datoria de cetățean în Brigada III Infanterie Motorizată „Dacia”. Tinerii au istorisit despre iernile din copilărie, despre evenimentele care îi determinau să afișeze zâmbete largi și stări de bună dispoziție. Soldatul Maxim Țurcan a specificat că adoră sărbătorile sezonului alb, în special, pentru că are posibilitatea să-i strângă la piept pe membrii familiei care muncesc printre străini, la mii de kilometri de casă. „De Crăciun, pe 7 ianuarie, ne adunăm cu toții acasă, la baștină. Sărbătoarea Nașterii Domnului, în familia mea, începea cu colindatul părinților. Apoi, pregăteam steaua și porneam cu prietenii să ducem vestea minunată. Primii care ascultau cântarea noastră, „Steaua sus răsare”, erau rudele apropiate. De Crăciun, mama ca o gospodină adevărată ne pregătea cele mai delicioase bucate. Evident din casa noastră nu lipsea nici simbolul sărbătorii - Crăciunelul. Mămica îi împletea cu mare grijă pentru a căpăta forma ideală a cifrei opt”. Maxim a mai spus că în fiecare an aștepta cu mare nerăbdare sărbătorile de iarnă, iar fericirea era și mai mare dacă natura îmbrăca straie albe. „Mă trezeam dimineața, îmi adunam amicii și ne avântam în „curse” pe săniuțe. Ne plăcea să „construim” trenulețul și să pornim la vale. Seara ajungeam acasă uzi, înghețați și rupți de foame, dar eram cei mai fericiți copii. Părinții ne țineau lecții de morală, însă noi abia așteptam să se facă zori de ziuă și să mergem din nou la derdeluș. De Sfântul Vasile puneam pe noi cele mai deosebite măști și plecam cu „Ursul” la urât. În acest an, sărbătorile de iarnă mi-au creat alte amintiri. Pentru prima și ultima dată în viață le-am petrecut alături de camarazi. A fost plăcut, nu au lipsit brazii împodobiiți, bucatele alese și dulciurile”, a menționat soldatul Maxim Țurcan.

Răscolind prin memorii și ostașul aceleiași unități militare Nicolae Rotaru a destăinuit din spiritul sărbătorii ce l-a trăit acasă. Tânărul a reiterat importanța promovării datinilor străvechi care ne definesc ca și neam. „Nașterea Domnului ne strângea în casa bunicilor. Deși nu părea atât de mare, reușea să ne adune pe toți: membrii familiei, rudele, prietenii. Mama și bunica aveau grijă ca pe masa de sărbătoare să avem mâncăruri tradiționale: sarmale, rulade de carne, piftie, diferite salate și desertul nostru preferat „Cușma lui Guguță”. După prânz, sau mai bine spus micul dejun, care era mult mai copios decât în zilele obișnuite, plecam să colindăm pe la casele oamenilor. Prima, indiscutabil, era gazda noastră, iar în dar primeam bani și dulciuri. Obiceiurile de iarnă erau respectate cu sfințenie nu doar în familie, dar și la școala unde învățam. La finele lui decembrie pregăteam programe artistice pentru părinți, rude și profesori. Acestea includeau colinde, urături, dansuri și scenete. De cele mai multe ori eu jucam „Capra”. E de datoria noastră să promovăm tradițiile și să le transmitem generațiilor viitoare”, a spus soldatul Nicolae Rotaru.

Crăciunul înseamnă să dăruiești din inimă fără a te gândi că trebuie să primești, înseamnă să uiți de tine și să găsești timp pentru alții, iar familia sa este un exemplu elocvent în acest sens, spune militarul în termen Vadim Ciomac. „Sărbătorile de iarnă sunt preferatele mele, pentru că tocmai în această perioadă au loc evenimente magice. Startul era dat prin împodobirea bradului și decorarea casei. Imediat atmosfera începea să capete motive festive. Cea mai frumoasă amintire legată de Crăciun o am din anul 2018. Sora mea a revenit în țară pentru a ne surprinde, deși discutasem ceva mai devreme și m-a anunțat că

nu ne va vizita de sărbători. Cartofii înăbușiți și sărmăluțele pregătite de mama, dar și plăcintele fierbinți făcute de maimile muncitoare ale bunicuței mele, lăsau un miros îmbietor. O ajutam pe mama la împletit sarmale și pregăteam focul în vatră pentru a le pune la copt. În mahala eram mulți copii, iar jocurile de iarnă ne adunau mereu afară. Făceam babe de „omăt”, ne dădeam pe pantă cu sania și ne băteam cu bulgări de zăpadă. Ce vremuri minunate!”

Și militarii în termen ai Brigăzii I Infanterie Motorizată „Moldova” mi-au dezvăluit din momentele feerice trăite în cel mai frumos loc de pe pământ - acasă. Soldatul clasa III Serghei Kulikov a afirmat că sărbătorile de iarnă sunt celebrate în multe țări ale lumii, însă doar noi, moldovenii, știm cum să le transformăm în amintiri de neuitat. „În perioada copilăriei, acestea aveau un farmec aparte, pentru că le petreceam în sat la bunica. Iernile de atunci erau cu multă zăpadă și nămeți până la genunchi. Respectam cu sacralitate frumoasa tradiție de a merge în seara de Crăciun, cu colindatul pe la casele oamenilor, pentru a vesti Nașterea Domnului. Gazda ne bucura cu dulciuri, fructe și bani. Cei plecați în străinătate reveneau în Patrie, iar vizita lor mă făcea să mă simt cel mai fericit copil de pe pământ, întrucât eram înconjurat de multă căldură și dragoste. Când eram acasă, mă implicam în pregătirile pentru sărbători, eu mergeam la cumpărături. De fapt, fiecare gospodărie se transformă într-un furnicar, unde toți membrii familiei își concentrau energia pentru ca totul să iasă perfect. Sărbătorile de iarnă îmi trezesc și acum un amalgam de emoții. Ele mi-au marcat frumos nu doar copilăria, dar și adolescența. Atunci am simțit ce înseamnă dragostea, am învățat cum să iubești, pentru a fi iubit, iar la Carnavalul de Crăciun am împărtășit sentimentele mele unei fete. Serghei susține că pe lângă sărbătoarea Nașterii Domnului, prăznuirea Sf. Vasile este un alt eveniment mult așteptat. „Pentru noi, are o însemnătate dublă fiind un prilej de a ne aminti de bunelul decedat, care purta numele în cinstea acestui sfânt”.

Când ne vorbește despre sărbătorile de iarnă, gândul îl duce la momentele petrecute în sânul familiei, alături de părinți și bunici, mărturisește soldatul clasa III Ion Ursu. „Inevitabil, aceste amintiri îmi stârnesc o nostalgie și un dor nebun de casă, în special de locuința părintească a mamei, acolo unde ne adunam de sărbători. Și pentru că țineam post, de Crăciun mama ne împlinea toate poftele culinare. Lucrul nu se făcea fără implicarea mea. Eu o ajutam la pregătirea bucatelor, curățenie și spălatul vaselor. Crăciunul este una dintre cele mai importante sărbători de peste an, fiind marcată de obiceiuri deosebite. Umblatul cu steaua, sosirea Moșului, împodobirea bradului, tăiatul porcului în ajun și pregătirea bucatelor autohtone sunt tradițiile care ne unesc și reprezintă ca neam”, conchide Ion. „Cu părere de rău, timpul modern ne fură din magia Crăciunului de odinioară. Cred cu tot dinadinsul că obiceiurile trebuie transmise generațiilor în creștere prin cultivarea dragostei față de sărbătorile religioase. Un alt prilej de a ne întâlni cu cei dragi este sărbătoarea Sf. Vasile, pe care o petreceam, de asemenea, la bunici. În ajunul Anului Nou pe stil vechi, mergeam pe la casele consătenilor pentru a le ura un an mai

bun, roditor, îmbelșugat și sănătate. Deși erau ierni geroase, iar mâinile ne înghețau și prin mănuși, inocența copilăriei ne determina să ne bucurăm de fiecare clipă”, a mai menționat Ion Ursu.

Nașterea Domnului reprezintă sărbătoarea care creează cele mai intense emoții și amintiri. Din aceste frumoase trăiri mi-au împărtășit și studenții Academiei Militare „Alexandru cel Bun”. Viitorii ofițeri au destăinuit într-un gând că în familiile lor tradițiile sunt respectate și transmise către urmași. Studenta anului III Lorena Porumbac spune: „Țin minte și acum cât de mult, în copilărie așteptam să vină sărbătorile. Și nu doar pentru a primi cadouri, ci și pentru a ne reuni cu familia și cele mai apropiate rude. Praznicele împărătești le petreceam la bunica, în raionul Soroca. Le ajutam pe mama și bunica mea la prepararea bucatelor pentru masa de Crăciun. Împleteam sarmale, găteam cea mai gustoasă tocăniță și desigur, pregăteam plăcintă cu mere care era de nelipsit la această sărbătoare. Păstram cu strictețe tradiția de a merge cu colindul pe la casele oamenilor dragi mie, vestind Nașterea Domnului, pentru a primi dulciuri, covrigi, mere și nuci. Era cea mai mare bucurie, pe atunci. Tradițiile pe care le respectam vor rămâne vii și peste ani în familia noastră”. În seara de Sf. Vasile își aduna prietenii și mergeau pe la casele gospodariilor să-i ureze, își amintește Lorena. „Nu o făceam pentru colac și pitac, dar din dorința de a trăi frumoasa tradiție. Urările le compuneam chiar noi și erau adresate special gospodariilor cărora le pășeam pragul. Aveam clopoței și bici, toate făcute ca la carte. Tatăl meu se numește Vasile, așa că sărbătoarea o începeam la casa noastră. Frumoase amintiri!”

Pregătirile pentru sărbătorile de iarnă sunt un prilej grozav pentru a petrece mai mult timp de calitate în familie, susține studentul Alexandru Grădinaru. Pentru el, tradițiile înseamnă o legătură cu trecutul, valorificat prin respectarea și transmiterea obiceiurilor pline de semnificații. „Crăciunul îmi oferă posibilitatea de a reveni pe meleagurile natale, la casă bătrânească de la țară, la tradiție și la momentele tainice petrecute în copilărie. Din motiv că trăiesc la oraș și nu am prea avut ocazii să colind pe la mai multe case, vacanța de iarnă mă străduiam să o petrec la bunica în sat. Mergeam cu „Steaua sus răsare” și primeam mereu niște bănuți și dulciuri... și ce dulciuri! Cu siguranță, erau cele mai gustoase. Masa de sărbătoare includea multe bucate alese, însă cea mai importă, fără de care nu trecea niciodată Nașterea Domnului era tortul de Crăciun al bunici. De fapt, la prepararea acestuia participa întreaga familie. La școală organizam târguri, iar fiecare elev aducea delicii de acasă. Profesorii le cumpărau și banii adunați erau destinați copiilor cu posibilități reduse”, a depănat amintirile studentul Alexandru Grădinaru.

Anii se perindă unul câte unul, iar în vreme ce trec, parcă iau cu ei și spiritul sărbătorilor de altădată. Să nu lăsăm grijile vieții cotidiene să ne despartă de obiceiurile ce ne caracterizează ca oameni, ca națiune, ca popor. Noi nu avem dreptul moral să dăm uitării datinile lăsate moștenire de către strămoșii noștri. Acesta este îndemnul militarilor Armatei Naționale - promotori nu doar ai păcii, dar și a frumoaselor tradiții.

Steluța MOSCALCIUC

În ospetie la Crăciuni

Zilele scurte de decembrie sunt lungi așteptări, iar nopțile – un lanț de vise, în care Crăciunul este momentul cheie. Copiii sunt nerăbdători să vadă cadourile mult dorite, tinerii – să se bucure de puțină vacanță, iar bătrânii speră neobosit la o nouă revedere cu cei dragi. Crăciun adună...

Am adunat și noi, lângă un șemineu imaginar, pe Crăciunii armatei, doi dintre care se află în Regimentul Rachete Antiaeriene.

Cel mai tânăr dintre ei e un militar în termen, comandant de grupă, Vasile Crăciun, soldat clasa II, care după 6 luni de armată, se gândește să păstreze uniforma militară. Încă nu e sigur dacă va semna un contract, dar e cert că testamentul toponimic în care a fost inclus de tatăl său, îi poartă noroc: „Datorită acestui nume sunt mai ușor de găsit și-mi place această stare. Plus la aceasta, prenumele meu, Vasile, e rar pentru generația mea și mă face special. Am fost numit în cinstea bunelului, pe care nu l-am prins în viață. Prietenii mă numesc Crăciunel.”

Cel de-al doilea, Mihail Crăciun, e funcționar. Prima intersecție cu armata a fost la catedra militară, când a înșușit meseria de infanterist. A absolvit cu grad de locotenent, iar în 1992, pe platoul din Coșnița, și-a pus în aplicare toate abilitățile militare în lupta pentru Independență.

Ulterior, a experimentat contabilitate în diferite instituții civile, cu și fără carnet de muncă, iar acum 4 ani a decis că e vremea să se pregătească de pensie. Oferta armatei i-a venit mânășă. Astfel, revine în mediul militar, de această dată în condiții de pace. E contabil în Serviciul echipament. În colectiv s-a integrat complet și este apreciat nu numai pentru profesionalism, ci și pentru spiritul de glumă și Urăturile tradiționale cu care destinde atmosfera de sărbători: „Numele nu mi-a influențat soarta. E drept că feciorul meu întâmpină dificultăți la scrierea lui într-o limbă străină. Pentru că port numele Crăciun, prietenii mă îndeamnă „să pun 100 de grame”, iar eu mă orientez: dacă e pe stil nou, atunci le zic că respect stilul vechi și invers.” (râde)

Următorul tiz al moșului cu barbă albă activează în postura de comandant de grupă în Batalionul Transmisiuni. Pasionat de IT, în special de comunicații prin stații radio, soldat clasa I Daniel Crăciun se consideră un norocos: „Îmi doream nespus de mult să devin militar. Primul pas a fost Garda de Onoare, unde am rămas datorită măștii, ce era obligatorie în pandemie, eu având proteză dentară, inacceptabilă pentru această unitate. În prezent, sunt bucuros de oportunitățile de dezvoltare din țară și de peste hotare. Acestea și altele compensează aspectele mai puțin atractive, cum ar fi salariul.”

Tânărul subofițer, iubitor de muzică și psihologie, nu se simte nevoia și nici nu este evidențiat prin numele său, poate din motiv că face parte din generația, în care numele Crăciun e o normalitate: „Bunelul meu, de la care am aflat multe povești despre armată, și-a îndeplinit serviciul militar într-o țară europeană timp de 3 ani. Acolo, da, datorită numelui era identificat rapid din ce neam se trage.”

Ce tradiții de Crăciun aveți?

 VC: La aceste sărbători avem bucate tradiționale și neapărat Crăciunei, pe care îi ador. Cel mai important că toate rudele, prietenii suntem împreună. De mic îmi place când suntem mulți.

MC: Până la căsătorie Crăciunul îl serbam pe 7 ianuarie. După, în 1991, le-am îndrăgit pe ambele. De fapt, satele de pe malul Prutului mereu au marcat Nașterea Domnului pe 25 decembrie, iar noi revenim treptat la rădăcini.

DC: Petrecem de două ori atât cu familia, cât și cu amicii. Mama ne alintă cu prăjituri, cozonaci și alte gustoșenii. Anume de Crăciun povestim diverse istorii mai mult ca ori-când. Când eram mici aveam incluse jocuri și alte activități copilărești.

Cel mai frumos, memorabil Crăciun a fost?..

 VC: Când a venit mama acasă de Crăciun. S-a întâmplat în 2018, de atunci l-am petrecut fără ea.

MC: Când eram la socri tare îmi mai plăcea să ascult colindătorii. Aveam coșul pregătit cu nuci și mere, totul era sincer și profund. Pe copiii îi învățam colinde. De la tata am învățat Urături vechi. Vreo 4 știu.

DC: A fost demult, când era tatăl meu în viață. Atunci Crăciunul era ideal.

Ce îi scriați lui Moș Crăciun și ce cât timp a durat această magie?

 VC: Ca orice copil îi ceream dulciuri, jucării. Am fost și supărat pe el, dar m-am împăcat cu gândul că sunt frumoase și cadourile primite de la el. Ultima scrisoare a fost la 9 ani, am trecut de copilărie, vroiam să fiu mare. Oricum părinții continuau să-mi ofere jucării, pe care le dădeam la alți copii mai mici.

MC: Nu i-am scriam niciodată, nu știa nimeni atunci că trebuie să scrie acestui moș. E o modă mai nouă.

DC: Pe când credeam în Moș Crăciun îi solicitam mașini și soldăței. Într-un an am primit chiar un set întreg de soldăței. Inventam tot felul de jocuri, în care micii luptători trebuiau să fie omniprezenți.

Ați fost vreodată în rolul lui Moș Crăciun?

 VC: La școală, pe când aveam 15-16 ani și-mi plăcea acest rol. Îmi dregam vocea, chiar dacă era greu, mergeam greoi ca un bătrân și încercam să conving copiii din clasele primare că Moș Crăciun există. Unii mă recunoșteau, iar eu argumentam că a fost moșul adevărat. După 2 ani am predat ștafeta, am plecat la școala profesională.

MC: O dată, prin 1998. Cumnata mi-a dat o căciulă și un halat roșu, dar eram fără încălțăminte. Toți ai casei s-au adresat copiilor cu entuziasm: „A venit Moș Crăciun!” Dar feciorul meu unde face: „Mamă, da uită-te că ciorapul are gaură la deget, e tata, nu Moș Crăciun!” E-he-he, am râs cu toții, am

scos costumul și am împărțit deja cadourile fără mască. Alte ocazii nu au fost. Rolul lui Moș Crăciun nu e simplu, el trebuie să fie glumeț, răbdător, să știe să vorbească cu copiii, să le mai da sfaturi și să nu le dea cadouri cu ușurință, ci numai după puțină muncă: o poezie, un cântec, un dans, etc.

DC: La grădiniță și la școală eram mereu implicat în acest rol. În primul rând pentru că port acest nume și în rândul doi pentru că eram singurul din colectiv, care aveam masca completă a moșului. Ei și eu mă străduiam să am răbdarea lui, să ascult poezii, să împart cadouri, totul conform scenariului.

Ce i-ați solicitat lui Moș Crăciun astăzi?

 VC: Să fim toți sănătoși și împreună de sărbătorile de iarnă. În anul curent voi fi în armată, dar cine știe... Mă comport frumos, respect disciplina, poate am noroc la o învoire.

MC: Să mă ajute să întorc datoriile (râde din nou). Eu sunt cuminte, citesc ziare de specialitate o dată pe săptămână, mai joc în cărți. Așa mă relaxez de la cifre, căci e greu cu ele în fiecare zi - o greșală și s-a dezechilibrat tot calculul.

DC: Să am o familie fericită și să am succes în carieră.

Crăciunul, atât la intervievații care au fost însemnați cu acest nume, cât și la ceilalți înseamnă căldură, dragoste, bunătate, pace... Tradițiile comune, printre care împodobirea bradului, interpretarea colindelor, oferirea de cadouri, fiecare le particularizează în funcție de imaginație și posibilitățile sale. Important să ne aducă plăcere, bucurie reciprocă și să păstrăm în memorie motivul principal al sărbătorii - nașterea lui Isus.

Știți voi oare că primul Crăciun a fost sărbătorit în jurul secolului al IV-lea? Papa Iulius I își dorea ca oamenii să dea prioritate creștinismului, nu obiceiurilor păgâne. Or anterior la această dată erau celebrați anumiți zei.

Știți cumva și că în câteva perioade Crăciunul a fost interzis? S-a întâmplat în Anglia și SUA.

Alte explicații la temă se referă la brazieri, decorațiuni și cadouri. Copacul veșnic verde a fost ales „deoarece arată spre cer și seamănă cu forma Sfintei Treimi”. Lumânările și luminițele simbolizează pe Iisus Hristos, ce conform creștinilor este „lumina lumii”. Mai puțin clară este istoria cadourilor de Crăciun, dar în mod sigur a existat și până la creștinism. Apropo, în unele țări nu Moșul aduce daruri, ci anumite vrăjitoare sau chiar capra, cum e cazul Italiei, respectiv a Norvegiei.

Dincolo de aceste curiozități și tradiții să trăim în pace și bunăvoință, așa cum și-a dorit Mântuitorul.

Un an binecuvântat să aveți!

Liuba VICOL

EI SUNT PRINTRE NOI

Data de 6 ianuarie, Ziua mondială a orfanilor de război, vine să evidențieze poate cele mai grave orori ale războaielor – copiii rămași orfani. Potrivit UNICEF în lume sunt cca 140 mln de orfani, cauza de bază fiind războiul.

Republica Moldova, trecută prin trei războaie în mai puțin de 100 de ani, are propriile statistici dureroase, din păcate presupuse. În cel de-al II-lea Război Mondial au decedat peste 56 mii de concetățeni. Dacă fiecare ar fi avut câte un copil, deci cam tot atâția orfani. Confruntarea militară din Afganistan, în care au fost forțat implicați și bărbații moldoveni, a lăsat 301 familii din țara noastră fără viitor și alte sute de copii ai nimă-

nui. Războiul de pe Nistru din nou mărește lista copiilor fără părinți. De această dată cu 260.

Necazul acestor copii are continuitate apăsătoare: stres emoțional, financiar, discriminare, sunt mai vulnerabili și pot deveni victime ale violențelor. Iată de ce organizatorii acestui eveniment ne îndeamnă să le cunoaștem dificultățile și să-i ajutăm, vizitând un orfelinat, participând în anumite programe, făcând donații, etc.

<https://bit.ly/3X5dWdb>; <https://bit.ly/3Wlg2j5>; <https://bit.ly/3Q9Rptb>

CÂND ȘI CUM NUMĂRĂM ZILELE

Deperete, de masă sau de buzunar, tipărit sau electronic, calendarul este mâna dreaptă a fiecăruia dintre noi. Funcția lui de bază rămâne a fi buna organizare a timpului, fără „a face capul calendar” cuiva. Adicional, aceste apariții sunt o platformă comodă de manifestări creative și de promovare a unei instituții sau a unei idei.

Armata Națională a intrat fastuos în acest joc multifuncțional în 2013, odată cu apariția revistei militare, dar cititorii ziarului, (apariție editorială din 1992) la final de ani, au beneficiat întotdeauna de propriul calendar în formatele respective. Cele 10 calendare de până acum ale formatului de revistă au respectat neîntreput același principiu – o imagine la fiecare lună. Majoritatea au fost o reflecție a principalelor evenimente militare și pregătirea de luptă a anului reprezentat, cu excepția a două calendare cu tematici mai degajate, dar profunde și pacificatoare semantic: copiii și zâmbetul.

Calendarul descris nu e singurul din structura de apărare a Moldovei. O publicație de perete mai puțin încărcată imagistic, cu accent pe informații, elaborează Inspectoratul Militar al Ministerului Apărării (IMMA) începând cu 2015.

Lucrarea se evidențiază prin moto-uri precum „Un apărător integru - o armată puternică”, „Armata-i pentru pace, Armata-i pentru integritate”, etc. și detalii despre liniile specializate anticorupție, la care pot apela militarii și angajații civili ai Armatei Naționale în caz de necesitate.

Calendarul, cu un tiraj de 150-200 exemplare, este tipărit din sursele Ministerului Apărării, a specificat căpitan Mihaela Mîrza, inspector principal, Secție prevenire a corupției și investigații, Direcția inspecție generală, IMMA. O prezență conceptuală apropiată aparține Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a MA.

O legătură tangențială cu armata are și calendarul Comisiei Unificate de Control. Anterior au existat calendare ale Comandamentelor militare ce erau editate la Tipografia militară. Odată cu desființarea structurilor, în 2018, proiectul a fost stopat.

Calendarul Armatei Naționale, marca „Oastea Moldovei” este accesibil oricui, în timp ce celelalte sunt pentru uz intern.

ALIAT AERIAN

Zmeul zburător, a cărui zi internațională celebrăm pe 14 ianuarie, își are rădăcinile în mediul militar. Cel mai vechi zbor a avut loc în China în anul 200 î. Hr. și a fost folosit ca unitate de măsură a distanței dintre tabăra militară și orașul ce urma a fi cucerit. Astfel, soldații au ajuns nevătămați la destinație printr-un tunel săpat de ei și au îndeplinit cu succes misiunea.

Pe parcursul războaielor zmeul zburător a avut mai multe utilizări: era trimis noaptea cu un fluier atașat de coadă pentru a induce panica în tabăra adversarilor sau cu material inflamabil, ce era aruncat apoi în partea dușmanilor. La fel, istoria ne demonstrează că zmeii transportau mesaje și chiar instigau prizonierii de război la răscoală.

După apariția avionului, era zmeului zburător nu a apus. În cele două războaie mondiale au existat unități de zmeu pentru observațiile inamice și recunoaștere. Ulterior, zmeul cu aripă flexibilă a servit ca bază pentru dezvoltarea deltaplanului și parașutelor.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

**ECHIPELE DE GENIȘTII
AU EXECUTAT**

179

misiuni
de deminare

668

obiecte explozive
de diferite tipuri nimicite

14 705

de cartușe
nimicite

RAIOANE:

Stefan Vodă, Anenii Noi,
Căușeni, Hîncești,
Nisporeni

ANENII
NOI

